

İÇME SUYU TEMİN EDİLEN SULARIN KALİTESİ VE ARITILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (Değişik:RG-24/9/2021-31608)

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, içme suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan yerüstü suları (drenaj, dere, göl, gölet, baraj, deniz suyu gibi) ve yeraltı suları (kuyu, kaynak, kaptaj, tünel, galeri gibi) ile ilgili esasları, kalite kriterleri ile suların içme ve kullanma suyu olarak kullanılabilmesi için belirlenmesi gereken arıtma sınıflarını ve arıtma veriminin tespiti ile içme suyu arıtma tesislerinin projelendirilmesi ve işletilmesine ilişkin hususları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik, içme suyu temin edilen veya temin edilmesi (**Değişik ibare:RG-24/9/2021-31608**) planlanan yerüstü ve yeraltı sularının kalite kategorisi, suların dâhil olduğu kategoriye göre uygulanacak arıtma sınıfları, bu sularda izlenmesi gereken parametreler için numune alma ve analiz sıklıkları ile içme suyu arıtma tesislerinin arıtma veriminin (**Değişik ibare:RG-24/9/2021-31608**) tespitine, projelendirilmesine ve işletilmesine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 421 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- (**Değişik:RG-24/9/2021-31608**) İçme ve kullanma suyu: Genel olarak içme, yemek yapma, temizlik ve diğer evsel amaçlar ile gıda maddelerinin ve diğer insani tüketim amaçlı ürünlerin hazırlanması, işlenmesi, saklanması ve pazarlanması amacıyla kullanılan, orjinine bakılmaksızın, orijinal haliyle ya da arıtılmış olarak ister kaynağından isterse dağıtım aşısından temin edilen ve 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin eki Ek-1’ deki parametre değerlerini sağlayan ve ticari amaçlı satışa arz edilmeyen suları,
- İdare: Aşağıda sıralanan kurum ve kuruluşları,
 - 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve 3/7/1968 tarihli ve 1053 sayılı Belediye Teşkilatı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun gereğince Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünü,
 - 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendi ve geçici 2 nci maddesi gereğince büyükşehir belediyelerini ve 20/11/1981 tarihli ve 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ve ek 5 inci maddesi gereğince büyükşehir belediyelerine bağlı olan su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlüklerini,
 - 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince belediyeleri,
 - 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince il özel idarelerini,
- Kılavuz değer: İçme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların A1, A2 ve A3 kategorileri için ayrı ayrı belirlenmiş olan değerleri,
- (**Ek:RG-24/9/2021-31608**) Basit fiziksel arıtma: Basit filtrasyon sistemleri kullanılarak fiziksel ayırma yapılan arıtma işlemi,
- (**Ek:RG-24/9/2021-31608**) Dezenfeksiyon: Suda bulunan mikroorganizmaları fiziksel ya da kimyasal araçlar ile yok eden veya etkisiz hale getiren arıtma işlemi,
- (**Ek:RG-24/9/2021-31608**) Fiziksel arıtma: Suyun içeriğindeki partiküllerin fiziksel özelliklerine (partikül büyüklüğü, viskozite, yoğunluk gibi) bağlı olarak yapılan ızgara, çöktürme ve filtrasyon gibi fiziksel ayırma prosesleri ile yapılan arıtma işlemi,
- (**Ek:RG-24/9/2021-31608**) İçme suyu arıtma tesisi: Yerüstü ve yeraltı sularının kalitesini içme suyu standartlarına getirmek için çeşitli arıtma proseslerinin kullanıldığı tesisi,
- (**Ek:RG-24/9/2021-31608**) İleri arıtma: Konvansiyonel arıtma prosesleri ile giderilemeyen fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik içeriğin giderilmesi için adsorbsiyon, ileri oksidasyon, iyon değiştirme, membran filtrasyon gibi prosesler ile yapılan arıtma işlemi,
- (**Ek:RG-24/9/2021-31608**) Kimyasal arıtma: Suyun içeriğindeki partiküllerin kimyasal özelliklerine bağlı olarak koagülasyon, flokülasyon ve dezenfeksiyon gibi kimyasal ilavesi ile yapılan arıtma işlemi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Genel yükümlülükler

MADDE 5 –(1) Bakanlık, içme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların kalite kategorilerini; Ek-1’de yer alan kalite parametrelerinin analiz neticelerini kullanarak belirler. İdarenin, Bakanlık tarafından tespit edilen kalite kategorisine göre 6 ncı maddede belirtildiği şekilde arıtma yapması ve arıtma verimini takip etmesi zorunludur.

(2) İdare, içme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların 6 ncı, 7 nci, 8 inci ve 9 uncu maddelerde belirlenen değerlere ve esaslara uymasını sağlamak amacıyla gerekli bütün tedbirleri alır.

Kalite kategorileri ve arıtma sınıfları

MADDE 6 –(1) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan sular; Ek-1’de yer alan bütün parametreler için verilen kılavuz değerlere göre A1, A2 ve A3 olmak üzere üç farklı kategoriye ayrılır ve her bir kategori için aşağıdaki arıtma sınıfları belirlenir. İçme ve kullanma sularının kalite kategorilerinden;

- A1: Basit fiziksel arıtma ve dezenfeksiyon ardından içilebilir hale gelen suları,
- A2: Fiziksel arıtma, kimyasal arıtma ve dezenfeksiyon ardından içilebilir hale gelen suları,
- A3: Fiziksel arıtma, kimyasal arıtma, ileri arıtma ve dezenfeksiyon ardından içilebilir hale gelen suları, ifade eder.

(2) A3 kategorisi için verilmiş olan sınır değerleri aşan, fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik kirlilik içeren suların içme ve kullanma suyu olarak kullanımı tercih edilmez. Ancak bu sular daha iyi kalitede alternatif su kaynağı bulunmadığı takdirde suyun kalite özelliklerini içme suyu için uygun kalite standartları düzeyine yükseltecek ileri arıtma prosesleri ile arıtılarak içme suyu temininde kullanılabilir.

(3) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların; kategorilere göre verilmiş olan arıtma sınıflarında arıtıldıktan sonra nihai olarak, İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiş olan içme suyu standartlarını sağlaması esastır. İnsani Tüketim Amaçlı

Sular Hakkında Yönetmelikte yer almayan parametreler için ise çıkış suyu kalitesinin Ek-1'de belirlenen A1 sınıfına getirilmesi esastır.

(4) Yerüstü ve yeraltı su kaynaklarından temin edilen suların arıtılması için inşa edilecek ya da revize edilecek olan içme suyu arıtma tesislerinin tasarım esasları ve normları, Bakanlık tarafından tebliğ ile belirlenir.

(5) **(Ek:RG-24/9/2021-31608)** Yerleşim yerleri dışında bulunan ve kalite açısından A1 kalite kategorisinde olan yeraltı sularından su temin edildiği durumda, su kaynağının kirlenmemiş olmasına binaen basit fiziksel arıtma yapılmadan sadece dezenfeksiyon ile arıtılan suyun yerleşim yerlerine iletimi; İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik hükümlerini sağlamak kaydıyla yeterlidir. Bu hükmün uygulanması için yukarıda bahsedilen özelliklere sahip yeraltı sularından su temin eden İdare, fiziksel arıtmadan muaf tutulmak için yeraltı suyu analiz sonuçları ile birlikte Bakanlığa başvurur ve uygun görüş alınmasına müteakip bu uygulamayı gerçekleştirir. Ancak suyu kullanan idarenin teknik değerlendirmesine dayanan beyanına istinaden tektonik özellikleri gereği deprem riski taşıyan fay hatlarındaki kırılmalar sebebiyle yeraltı suyu kalitesinde değişimlerin olması muhtemel olduğu bölgelerdeki kuyular ve fiziksel şartları itibariyle kirlenme ihtimali bulunan kuyular, bu fiziksel arıtma muafiyetinden hariç tutulur, fiziksel arıtma ve dezenfeksiyonun birlikte yapılması gerekir.

(6) **(Ek:RG-24/9/2021-31608)** Kuyu, pınar, kaynak, kaptaj, tünel, galeri ve benzeri yapılara sızma olması muhtemel kırsal ve/veya karstik özelliğe sahip yerleşim yerlerinden su temin edilirken UV dezenfeksiyonunun ardından klor ile dezenfeksiyon yapılır.

Proses onayı

MADDE 7 –(1) Yeni yapılacak ya da revize edilecek olan içme suyu arıtma tesislerinin proses onayının usul ve esasları Bakanlık tarafından genelge ile belirlenir. İçme suyu arıtma tesisi uygulama projelerinin arıtma proseslerine ilişkin kısımlarının onayı Bakanlıkça yapılır.

Arıtma verimi

MADDE 8 –(1) İçme suyu arıtma tesislerinin giriş suyu ve çıkış suyu Ek-1'de yer alan parametreler doğrultusunda izlenir. Söz konusu parametrelerin arıtma verimi her bir parametre için giderim yüzdesi olarak hesaplanır. İçme suyu arıtma tesisi çıkış suları, İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelikte yer alan içme suyu standartlarına getirilemediği takdirde tesiste gerekli revizyon çalışmaları yapılarak arıtma proseslerinin verimliliği artırılır. İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelikte yer almayan parametreler, Ek-1'de yer alan tabloda A1 sınıfında verilen parametre değerlerini sağlamak zorundadır.

(2) **(Ek:RG-24/9/2021-31608)** İçme suyu arıtma tesislerinin verimli şekilde işletilmesinin sağlanması amacıyla istihdam edilecek teknik personelin eğitilmesine ve sertifikalandırılmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından belirlenir.

Enerji verimi

MADDE 8/A –(Ek:RG-24/9/2021-31608)

(1) İçme suyu arıtma tesislerinde elektrik enerjisi verimli bir şekilde kullanılır. İçme suyu arıtma tesislerinin proje aşamasında hidrolik olarak iyi planlanması, içme suyu standartlarını sağlayacak şekilde malzemenin ömrü, fiyatı, işletme maliyeti gibi faktörler de göz önünde bulundurularak az enerji tüketen arıtma prosesi ve ekipmanların seçilmesi gerekir. İşletmedeki tesislerde kullanılan prosesler enerji ve arıtma verimi açısından takip edilir ve enerji tüketimlerinin kabul edilebilir aralıkta olup olmadığı belirlenir. Enerji verimi için tesiste gerekli proses revizyonu ve ekipman değişimi yapılır, tesisi işleten personelin eğitilmesi sağlanır.

(2) İçme suyu arıtma tesisleri ve bu tesislere entegre olan ve bağımsız olarak faaliyet göstermesi mümkün olmayan diğer tesislerin elektrik tüketiminde sanayi abone grubunda değerlendirilebilmesi için tesisin içme suyu arıtma tesisi olduğuna, diğer tesislerin arıtma tesisine entegre olan ve bağımsız olarak faaliyet göstermesi mümkün olmayan tesis olma şartını sağladığına ve içme suyu arıtma tesisi ile bütünlük arz edecek şekilde bağlantılı olduğuna dair belge, içme suyu arıtma tesisini işleten İdarenin başvurusu üzerine Bakanlık tarafından verilir. İdare, içme suyu arıtma tesisi ve ilgili diğer tesislerin özelliklerine ve konumuna ilişkin bilgileri başvuru esnasında Bakanlığa sunar.

İçme suyu kaynaklarının iyileştirilmesi

MADDE 9 –(1) İçme suyu kaynaklarını kalite ve miktar açısından korumak ve iyileştirmek ile içme suyu arıtma maliyetlerini düşürmek amacıyla her bir içme-kullanma suyu havzası için 28/10/2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre içme kullanma suyu havzası koruma planı hazırlanır. İçme-kullanma suyu havzası koruma planı hazırlanmaya kadar anılan yönetmelik hükümleri doğrultusunda tedbirler alınır.

(2) İçme suyunun yeraltı sularından temin edilmesi halinde inşa edilecek su sondaj kuyuları 23/6/1972 tarihli ve 14224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan DSİ Yeraltı Suları Teknik Yönetmeliği hükümlerine göre inşa edilir.

(3) Kuyu, pınar, kaynak, kaptaj, tünel, galeri ve benzeri yapılardan su temin edilirken 7/4/2012 tarihli ve 28257 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik ve 10/10/2012 tarihli ve 28437 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İçme Suyu Temin Edilen Akifer ve Kaynakların Koruma Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Tebliğ hükümlerine göre koruma alanları ve şartları belirlenir. Bu su kaynaklarının korunması amacıyla ilgili mevzuatta tanımlanan tüm tedbirler alınır.

(4) **(Mülga:RG-24/9/2021-31608)**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İzleme ve Kategorilerin Belirlenmesi ile İlgili Esaslar

Analiz metotları ve analiz sıklıkları

MADDE 10 – (1) Ek-1'de kılavuz değerleri belirlenmiş olan bütün parametreler için ulusal/uluslararası kabul görmüş analiz metotları kullanılır.

(2) İçme suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların numune alınımının yıl geneline yayılması ve böylece suyun kalitesinin tam olarak yansıtılması esastır. Numune alma ve analiz sıklığı, 11/2/2014 tarihli ve 28910 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmeliğe göre belirlenir. **(Ek cümle:RG-24/9/2021-31608)** Yeraltı sularından su temininin planlandığı etüt çalışmaları esnasında Ek-1'deki parametrelere göre yapılan iki adet analizin A1 sınıfında çıkması durumunda, yeni bir analize ihtiyaç duyulmaz. Söz konusu yeraltı suları işletmeye alındıktan sonraki kalite izlemeleri ilgili mevzuata uygun olarak yapılmaya devam edilir.

(3) **(Ek:RG-24/9/2021-31608)** Etüt çalışmaları devam eden su temin projelerinde bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önceki son beş yıl içerisinde yapılmış analizler var ise bu analizler dikkate alınır ve ilave olarak en az bir defa daha Ek-1'deki parametreler analiz edilir.

(4) **(Ek:RG-24/9/2021-31608)** İçme suyu temin edilen yeraltı suyu kuyularının işletilmesi esnasında bu Yönetmelik uyarınca izlemeleri yapılırken, aynı yeraltı suyu kütlesi sınırları içerisinde kalması durumunda il ve ilçe merkezlerini temsil edecek şekilde her bir ilçede bulunan ve en yüksek miktarda suyun çekildiği kuyu, numune alma noktası olarak belirlenir ve buna göre içme suyu kalite analizleri yapılır.

Numune alma ve analiz ile ilgili esaslar

MADDE 11 –(1) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların numune alınımında Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik ve 21/2/2015 tarihli ve 29274 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yer Üstü Suları, Yer Altı Suları ve Sedimentten Numune Alma ve Biyolojik Örnekleme Tebliği hükümlerine uyulması esastır.

(2) Kalite kategorisi belirlemek üzere alınacak numunenin alınır yeri; içme suyu arıtma tesisi henüz yapılmamış ise su kaynağının su alınması planlanan noktası, içme suyu arıtma tesisi işletmede ise tesis girişidir. İçme suyu arıtma verimini belirlemek için tesis girişinin yanı sıra arıtma tesisi çıkışından da numune alınır.

(3) Numunelerin analizinde, ölçülen parametrelerin en az yüzde ellisinde akredite olma şartı aranır.

İzleme ve raporlama

MADDE 12 – (1) Büyükşehir belediye sınırları içerisinde büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idaresi genel müdürlüklerince içme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan suların izleme programları hazırlanır ve izlemeler Ek-1’de verilen parametreler doğrultusunda gerçekleştirilir.

(2) (**Değişik:RG-24/9/2021-31608**) Büyükşehir belediyeleri dışında kalan yerlerde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, içme ve kullanma suyu temin edilen veya temin edilmesi planlanan yerüstü su kaynaklarında Bakanlıkça hazırlanan havza izleme programlarına göre Ek-1’de verilen parametreler doğrultusunda izleme yapar. Arıtma tesisi giriş ve çıkış suyunda ise belediyeler tarafından izleme yapılır.

(3) Her bir izleme neticesi, izlemeyi yapan idare tarafından Bakanlık Ulusal Su Bilgi Sistemine kaydedilir ve yazılı olarak altı ayda bir Bakanlığa bildirilir.

(4) Bakanlık, suların kalite kategorilerini Ek-1’de yer alan kalite parametrelerinin analiz sonuçlarına göre, bu sulara uygulanması gereken arıtma sınıflarını ise 6 ncı maddenin birinci fıkrasına göre belirler ve ihtiyaç duyulması halinde ilgili idareye bildirir.

(5) İlgili idare, Ek-1’de yer alan parametrelerin analizinde kullanılan analiz metotları ve analiz sıklıkları hakkında istenildiği takdirde Bakanlığa bilgi verir.

(6) Bir yıllık izleme sonucunda tespit edilmeyen parametreler Bakanlığın görüşü alınarak müteakip yılın izleme programından çıkarılabilir. Beş yıllık izleme periyodu sonunda izleme programından çıkarılmış olan tüm parametreler bir defaya mahsus analiz edilir. Suda tespit edilmeleri durumunda yeniden izleme programına ilave edilir.

Kalite kategorilerinin belirlenmesi ile ilgili esaslar

MADDE 13 – (1) Ek-1’de yer alan parametrelere ilişkin su kalitesi izleme neticelerinin değerlendirilmesinde, her bir parametre için %5 ihtimalle aşılmayacak değerin altında kalan ve %95 ihtimalle aşılmayacak değerin üstünde kalan veriler veri seti dışında bırakılarak yüzde değer hesabı yapılır. Kalan verilerin aritmetik ortalaması sınıflandırmaya esas teşkil eder.

(2) Kalite kategorisi hesap edilen parametre için veri sayısı 10’dan az olduğunda yüzde değer hesabı yapılmaz, verilerin aritmetik ortalaması alınarak sınıflandırma yapılır.

(3) Su kaynağının kalitesi, kalite kategorisi belirlenmiş olan parametreler içerisinde en düşük kalite kategorisinde bulunan parametreye göre belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 14 – (1) 29/6/2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçme Suyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırmıştır.

Belde, mahalle ve köylerde izleme

GEÇİCİ MADDE 1 – (Ek:RG-24/9/2021-31608)

(1) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehir belediyelerine bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde tüzel kişiliği kaldırılarak köy iken mahalle olan ve belediye iken belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı buldukları ilçenin belediyesine katılan yerler ile büyükşehir dışındaki il belediyelerinin il ve ilçe merkez sınırları haricindeki belde ve köylerinde, temin edilen suyun yalnızca aynı yerleşim sınırları içinde kullanılması halinde Ek-1’de yer alan parametrelere göre yapılacak izleme 2025 yılına kadar yılda bir defa yapılır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Eki için tıklayınız

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
Tarihi	Sayısı
6/7/2019	30823
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete lerin	
Tarihi	Sayısı
1.	24/9/2021
2.	